

Motion till riksdagen 2025/26:3011

av **Ingemar Kihlström (KD)**

Statligt huvudmannaskap för rättspsykiatrin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett statligt huvudmannaskap för rättspsykiatrin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För Kristdemokraterna är en av de viktigaste principerna för svensk hälso- och sjukvård att befolkningen ska få vård på lika villkor. Svensk hälso- och sjukvård håller en mycket hög medicinsk kvalitet, i många fall rankad i världsklass. Samtidigt har den svenska hälso- och sjukvården stora och tilltagande problem. Kristdemokraterna har länge drivit på för ett ökat statligt ansvar för hälso- och sjukvården, och ökad statlig finansiering. Det är en fråga om hur vi ska få en mer jämlik vård.

Det finns mycket som pekar på att rättspsykiatrin står inför liknande organisatoriska utmaningar som den generella sjukvården. Problematiken kan dessutom komma att förvärras med anledning av Kriminalvårdens utbyggnad och det ökade behovet av vårdplatser.

Det är inte regionerna som dömer en förbrytare till rättspsykiatrisk vård, men det är regionerna som svarar upp med vårdplatserna. Förutsättningarna och tillgången till vårdplatser kan se olika ut från region till region. Detta innebär att den tilldömdes vårdkvalitet kan se olika ut beroende på vilken region som denne vårdas inom.

Mot denna bakgrund anser jag att det är angeläget att utreda möjligheten till ett statligt huvudmannaskap för rättspsykiatrin. Ett sådant huvudmannaskap skulle kunna säkerställa en mer enhetlig och jämlik vård av hög kvalitet över hela landet.

Frågan om delvis eller helt statligt huvudmannaskap har utretts av Vårdansvarskommittén som lämnade sitt förslag i juni 2025. I utredningen finns förslag rörande den rättspsykiatriska vården, där kommittén förordar ett ökat statligt ansvar. Kommittén skriver: ”Den rättspsykiatriska vårdens särskilda karaktär i detta avseende motiverar enligt kommitténs bedömning att staten tar ett större ansvar för såväl finansiering av vården som vårdens kvalitet och innehåll. Inriktningen framåt bör vara att staten

ansvarar för att finansiera hela eller delar av den rättspsykiatriska vården, vilket måste kombineras med tydliga krav på vårdens kvalitet och innehåll. Regionerna bör dock fortsatt ha tillhandahållaransvaret för den rättspsykiatriska vården.”

Kristdemokraterna driver frågan om ett statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården, men utöver detta anser vi även att det är angeläget med ett statligt huvudmannaskap för rättspsykiatrin. Partiets ståndpunkt är därför närliggande med Vårdansvarskommitténs slutsatser om rättspsykiatrin, men där vi vill gå längre än kommittén och inte bara inkludera delar av den rättspsykiatriska vården eller att regionerna behåller tillhandahållaransvaret.

Som kristdemokrat vill jag därför att en utredning bör tillsättas med uppdrag att analysera förutsättningarna och konsekvenserna av ett statligt huvudmannaskap för rättspsykiatrin.

Ingemar Kihlström (KD)